

ПРОТОКОЛ

відкритого обговорення проєкту постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) «Про внесення змін до Кодексу газотранспортної системи», що має ознаки регуляторного акта

21.10.2022

№ 112-п/2022

Дата проведення: 21.10.2022

Місце проведення: м. Київ, НКРЕКП,
(за допомогою сервісу Zoom)

ГОЛОВУЮЧИЙ:

Рябуха Т. В. Директор Департаменту із регулювання відносин у нафтогазовій сфері

ПРИСУТНІ:

НКРЕКП, Департамент із регулювання відносин у нафтогазовій сфері

Косянчук О. В. Заступник директора Департаменту із регулювання відносин у нафтогазовій сфері

Кривоног Т. Л. Начальник управління регулювання оптового ринку природного газу

Різанова М. І. Начальник відділу методологічного забезпечення функціонування ринку природного газу

Пріщенко В. Г. Головний спеціаліст відділу методологічного забезпечення функціонування ринку природного газу

Кулаковська Л. В. Головний спеціаліст відділу методологічного забезпечення функціонування ринку природного газу

ТОВ «Оператор ГТС України»

Шикеринець Р. І. Заступник директора комерційного, начальник управління регуляторної діяльності

ГС «Асоціація постачальників енергоресурсів»

Гноєвий В. Заступник Голови правління Асоціації

Сорохан Д. М. Юрист

Асоціація газовидобувних компаній України

Петренко А. С. Виконавчий директор

Шпак І. Аналітик

Бакулін О. Ю. Побутовий споживач

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Відкрите обговорення (розгляд пропозицій та зауважень) проекту постанови НКРЕКП «Про внесення змін до Кодексу газотранспортної системи», що має ознаки регуляторного акта.

СЛУХАЛИ:

1. Рябуху Т. В., яка поінформувала присутніх, що відкрите обговорення проекту постанови НКРЕКП «Про внесення змін до Кодексу газотранспортної системи», що має ознаки регуляторного акта (далі – Проект постанови) проводиться на виконання положень Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон України про НКРЕКП) та відповідно до положень глави 3 Порядку проведення відкритого обговорення проектів рішень НКРЕКП, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.06.2017 № 866 (далі – Порядок).

Так, запропонованим Проектом постанови передбачається внесення змін до Кодексу газотранспортної системи, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2493, яким пропонується продовжити дію першого етапу впровадження плати за нейтральність балансування на період 2022/2023 газового року та перенести початок другого та третього етапів на один газовий рік.

Також, Рябуха Т. В. зазначила, що 27.09.2022 Проект постанови разом з обґрунтуванням до нього, аналізом його впливу та повідомленням про оприлюднення були розміщені на офіційному веб-сайті НКРЕКП в мережі Інтернет <http://www.nerc.gov.ua> з метою отримання зауважень та пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань, органів місцевого самоврядування та інших заінтересованих осіб, які приймалися у період з 29.09.2022 по 10.10.2022 включно.

У визначений строк, а саме з 29.09.2022 по 10.10.2022 включно, до Проекту постанови були надані пропозиції та зауваження від гр. Бакуліна О. Ю., Асоціації газовидобувних компаній України, ГС «Асоціація постачальників енергоресурсів».

На виконання положень частини четвертої статті 15 Закону України про НКРЕКП, отримані зауваження та пропозиції до Проекту постанови були оприлюднені 17.10.2022 на офіційному веб-сайті НКРЕКП в мережі Інтернет.

Слід також зазначити, що у встановлений строк до НКРЕКП надійшов лист від ТОВ «Оператор ГТС України», в якому Оператор ГТС зазначив, що підтримує внесення відповідних змін до Кодексу газотранспортної системи та повідомив про відсутність зауважень та доповнень до запропонованого Проекту постанови.

При цьому, відповідно до положень пункту 3.6 глави 3 Порядку інші особи, які бажають взяти участь у відкритому обговоренні (розгляді зауважень та пропозицій) проекту рішення НКРЕКП, подають заявки про участь у такому обговоренні до НКРЕКП не пізніше як за 1 робочий день до проведення розгляду (відкритого обговорення).

Так, бажання взяти участь у відкритому обговоренні Проекту постанови виявило ТОВ «Оператор газотранспортної системи України», шляхом подання заявки про участь у обговоренні.

2. Під час проведення відкритого обговорення було заслухано усіх учасників, які виявили своє бажання висловили власну позицію та обґрунтування з приводу наданих зауважень та пропозицій до Проекту постанови, зокрема, гр. Бакуліна О. Ю, представників Асоціації газовидобувних компаній України, ГС «Асоціація постачальників енергоресурсів», зауваження та пропозиції яких більш детально зазначені в таблиці узагальнених зауважень та пропозицій.

Крім цього, усі учасники відкритих обговорень мали можливість висловити свою думку з приводу наданих іншими суб'єктами ринку природного газу зауважень та пропозицій до Проекту постанови.

Варто зазначити, що надані суб'єктами ринку природного газу та іншими заінтересованими особами зауваження та пропозиції, які стосувались суті зазначеного Проекту постанови були детально розглянуті в ході проведення відкритого обговорення Проекту постанови та за результатами їх розгляду були відхилені із зазначенням мотивів відхилення.

Разом з тим ТОВ «Оператор ГТС України» було зазначено, що запропоноване НКРЕКП рішення на даний час є об'єктивним і виваженим, та висловлено позицію з підтримкою запропонованих НКРЕКП змін до Кодексу газотранспортної системи.

ВИРІШИЛИ:

1. Відкриті обговорення Проекту постанови, проведені на засадах гласності та відкритості, вважати такими, що відбулися.

2. За підсумками відкритого обговорення, пропозиції та зауваження, надані суб'єктами ринку природного газу до Проекту постанови відхилити із зазначенням мотивів відхилення.

3. Оприлюднити протокол відкритого обговорення проекту рішення, що має ознаки регуляторного акта, – постанови НКРЕКП «Про внесення змін до Кодексу газотранспортної системи», разом із таблицею узгоджених позицій до вищезазначеного Проекту постанови.

Додаток: на 18 арк. в 1 прим.

**Директор Департаменту із
регулювання відносин у нафтогазовій сфері**

Т. Рябуха

**Таблиця узгоджених позицій до проєкту постанови НКРЕКП
«Про внесення змін до Кодексу газотранспортної системи»,
що має ознаки регуляторного акта**

Редакція проєкту рішення НКРЕКП	Зауваження та пропозиції до проєкту рішення НКРЕКП	Спосіб врахування або мотиви відхилення зауважень (пропозицій)
Постановляюча частина проєкту постанови		
<p>Проектом постанови запропоновані зміни не передбачені.</p>	<p>Громадська спілка «Асоціація постачальників енергоресурсів» Доповнити проєкт постанови передостаннім пунктом такого змісту: «Дані та інформація, оприлюднення якої оператором газотранспортної системи на своєму офіційному вебсайті передбачається законодавством, Кодексом газотранспортної системи та, яка може бути використана ворогом для завдання збитків оператору газотранспортної системи та замовникам, на час дії воєнного стану та шість місяців після завершення такого стану доводиться через інформаційну платформу оператора газотранспортної системи.».</p> <p>Обґрунтування За час воєнного стану значна частина інформації, обов'язкової до оприлюднення оператором ГТС не доводиться до відомих суб'єктам ринку природного газу. У випадку наявності окремих доручень Уряду чи РНБУ щодо обмеження на час дії воєнного часу доступу до інформації, що може бути використана ворогом для завдання збитків оператору ГТС та замовникам, доцільно прийняти рішення про доведення згаданої інформації замовникам через інформаційну платформу. В силу Закону України «Про НКРЕКП» рішення Регулятора оформляється постановою. Жодними роз'ясненнями та дорученнями не змінюються вимоги законодавства та положення Кодексу ГТС.</p>	<p>Відхилено. Не стосується мети проєкту. Крім цього, законодавством передбачено обов'язок Оператора ГТС розмішувати всю необхідну інформацію для замовників послуг транспортування в інформаційній платформі Оператора ГТС</p>

ЗМІНИ ДО КОДЕКСУ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ

XIV. КОМЕРЦІЙНЕ БАЛАНСУВАННЯ

8. НЕЙТРАЛЬНІСТЬ БАЛАНСУВАННЯ

Проектом постанови запропоновані зміни не передбачені.

Положення діючої редакції:

4. Оператор газотранспортної системи при розрахунку плати за нейтральність балансування за газовий місяць М урахує:

будь-які витрати та доходи, пов'язані з платою за добовий небаланс за газовий місяць М;

будь-які витрати та доходи, пов'язані із вчиненням балансуючих дій відповідно до цього розділу, а саме витрати, пов'язані з операціями купівлі-продажу короткострокових стандартизованих продуктів для цілей балансуючих дій, а також витрати, пов'язані з виконанням договору про надання послуг балансування за газовий місяць М;

доходи у вигляді відсотків банку на суму отриманого від замовників послуг транспортування фінансового забезпечення у формі грошових коштів, що має обліковуватись на окремому банківському рахунку, та витрати на обслуговування такого рахунку.

Оператор газотранспортної системи здійснює окремий облік нейтральності балансування, а саме всіх грошових надходжень та видатків, що передбачені пунктами цієї глави.

За результатами проведення аналізу ефективності витрат та доходів оператора

Громадська спілка «Асоціація постачальників енергоресурсів»

Абзац 6 пункт 4 глави 8 розділу XIV викласти в новій редакції абзацами 6 та 7 такого змісту:

«Регулятор протягом п'яти робочих днів з дня оприлюднення оператором газотранспортної системи на своєму офіційному вебсайті інформації про розрахунок ставки плати за нейтральність балансування своїм рішенням затверджує оператору газотранспортної системи розрахунок такої плати.

При цьому, за результатами проведення аналізу ефективності витрат та доходів оператора газотранспортної системи, пов'язаних із вчиненням балансуючих дій, Регулятор може прийняти рішення про неефективність понесених таких витрат/доходів. У такому разі Регулятор, урахувавши величину неефективних понесених витрат/доходів, своїм рішенням здійснює коригування розрахованої оператором газотранспортної системи ставки плати за нейтральність та встановлює йому строк для перерахунку розміру плати за нейтральність балансування, розрахованої окремо для кожного замовника послуг транспортування.

Обґрунтування

Редакції запропонована Товариством враховує положення Закону України «Про ринок природного газу» (далі – Закон), яким передбачено:

Регулятор встановлює тарифи на послуги транспортування природного газу та інші платежі, пов'язані з доступом або приєднанням до газотранспортної системи, з урахуванням забезпечення покриття витрат на погоджені Регулятором інвестиції та узгодженої норми прибутку (підпункт 4) частини 4 статті 4 Закону).

Ціни на ринку природного газу, що регулюються державою (зокрема тарифи на послуги транспортування, розподілу,

Відхилено.

Відповідно до законів України «Про НКРЕКП» та «Про ринок природного газу» НКРЕКП не надано повноважень на затвердження розміру плати за нейтральність. Крім того розмір плати за нейтральність для кожного замовника послуг транспортування є різним та визначається в залежності від обсягів транспортування.

<p>газотранспортної системи, пов'язаних із вчиненням балансуючих дій, Регулятор може прийняти рішення про неефективність понесених таких витрат/доходів. У такому разі оператор газотранспортної системи зобов'язаний здійснити коригування ставки плати за нейтральність балансування та плати за нейтральність балансування, урахувавши величину неефективних понесених витрат/доходів, у строки, визначені рішенням Регулятора.</p>	<p>зберігання (закачування, відбору) природного газу та послуги установки LNG, а також інші платежі, пов'язані з доступом до газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG або приєднанням до газотранспортної або газорозподільної системи), повинні бути (частина 6 статті 4 Закону).</p> <p>Законом України «Про НКРЕКП» передбачено:</p> <p>Регулятор здійснює державне регулювання шляхом, зокрема формування цінової тарифної політики у сферах енергетики та комунальних послуг та реалізації відповідної політики у випадках, коли такі повноваження надані Регулятору (підпункт 3 частини 2 статті 3 Закону «Про НКРЕКП»).</p> <p>Таким чином, вбачається, що нейтральність - вагома складова виплат за договором транспортування природного газу - має розраховуватися не тільки Оператором ГТС, а і погоджуватися Регулятором, шляхом затвердження.</p> <p>При цьому, у випадку необхідності, строки та порядок взаємодії між Регулятором та Оператором ГТС щодо затвердження розрахованого Оператором ГТС розміру плати за нейтральність можуть коригуватися та бути іншими ніж запропоновані.</p>	
<p>Проектом постанови запропоновані зміни не передбачені.</p> <p>Положення діючої редакції:</p> <p>5. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний до 21 числа місяця, наступного за звітним, публікувати на своєму вебсайті інформацію про витрати та доходи, визначені пунктом 4 цієї глави, інформувати через інформаційну платформу замовників послуг транспортування про розмір плати за нейтральність балансування за звітний газовий місяць М.</p>	<p>Громадська спілка «Асоціація постачальників енергоресурсів»</p> <p>Пропонуємо пункт 5 глави 6 розділу XIV Кодексу ГТС доповнити виділеними словами та викласти в такій редакції:</p> <p>«5. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний до 21 числа місяця, наступного за звітним, публікувати на своєму вебсайті інформацію про витрати та доходи, визначені пунктом 4 цієї глави за формою, наведеною у додатку 10 до цього Кодексу та інформувати через інформаційну платформу замовників послуг транспортування про розмір плати за нейтральність балансування за звітний газовий місяць М.»</p> <p>Обґрунтування</p> <p>Запропоновані зміни в частині запровадження форми таблиці, що додається, дозволять демонструвати оператору ГТС дотримання основних принципів балансування, передбачених статтею 35 Закону України «Про ринок природного газу»* та</p>	<p>Відхилено.</p> <p>Разом з цим відповідно до пункту 5 глави 8 розділу XIV Кодексу ГТС, оператор газотранспортної системи оприлюднює інформацію про витрати та доходи, визначені пунктом 4 цієї глави.</p> <p>Відповідно до вимог Кодексу ГТС Оператор ГТС виставляє плату за добовий небаланс, яка розраховується як різниця між вартістю позитивних та негативних небалансів за кожен добу газового місяця. Таким чином, зазначення місячного обсягу небалансу, на підставі якого було здійснено розрахунок вартості добового</p>

<p>9. Для газових років 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 починаючи з 01 березня 2020 року плата за нейтральність балансування застосовується відповідно до цього пункту.</p> <p>Оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію розрахунку та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг транспортування через інформаційну платформу повідомляє про розмір грошових коштів, який мав би стягуватися із замовників послуг транспортування природного газу (якщо ставка нейтральної плати більше нуля) або мав би виплачуватися йому (якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць М.</p> <p>За газові роки 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 плата за нейтральність балансування не стягується та не виплачується.</p>	<p>величину неефективних понесених витрат/доходів, у строки, визначені рішенням Регулятора.</p> <p>Бакулін О. Ю.</p> <p>9. Для газових років 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 починаючи з 01 березня 2020 року плата за нейтральність балансування застосовується відповідно до цього пункту.</p> <p>Оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію розрахунку, <u>який має містити витрати та доходи, які пов'язані з купівлею - продажом природного газу для врегулювання добового небалансу кожної газової доби</u>, та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг транспортування через інформаційну платформу повідомляє про розмір грошових коштів, який мав би стягуватися із замовників послуг транспортування природного газу (якщо ставка нейтральної плати більше нуля) або мав би виплачуватися йому (якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць М.</p> <p>За газові роки 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 плата за нейтральність балансування не стягується та не виплачується.</p> <p>Обґрунтування</p> <p>Пунктом 5 глави 1 розділу I Кодексу газотранспортної системи (далі - Кодекс ГТС), затвердженого постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 року № 2493, плата за нейтральність балансування - плата, яка дорівнює різниці між коштами, які були отримані оператором газотранспортної системи або підлягають виплаті оператору газотранспортної системи, та коштами, які були сплачені оператором газотранспортної системи або підлягають виплаті оператором газотранспортної системи у зв'язку з діями, пов'язаними з балансуванням газотранспортної системи, що має бути стягнута оператором газотранспортної системи із замовника послуг транспортування або виплачена оператором газотранспортної системи замовнику послуг транспортування;</p> <p>Відповідно до пункту 16 глави 7 Розділ XIV Кодексу ГТС розрахунок плати за нейтральність балансування здійснюється оператором газотранспортної системи відповідно до положень</p>	<p>Відхилено.</p> <p>Відповідно до вимог частини першої статті 29 Регламенту Комісії (ЄС) № 312/2014 від 26.03.2014, яким запроваджується мережевий кодекс балансування газу в транспортних мережах (далі - Регламент), оператор газотранспортної системи не повинен отримувати фінансову вигоду або зазнавати фінансових втрат внаслідок стягнення та здійснення плати за добовий небаланс, плати за небаланс протягом доби, плати за вчинення балансуєчих дій та інших видів плати, пов'язаних зі своєю діяльністю з балансування, якою вважаються всі дії, вжиті оператором газотранспортної системи для виконання своїх обов'язків за цим Регламентом.</p> <p>Згідно з частиною четвертою статті 29 Регламенту оператори газотранспортної системи оприлюднюють інформацію про сумарний обсяг плати, визначеної у пункті 1, та сумарний обсяг плати за нейтральність балансування принаймні так само регулярно, як виставляються рахунки з відповідною платою замовникам послуг транспортування, але не рідше одного разу на місяць.</p> <p>Таким чином, положення Кодексу ГТС, якими передбачено</p>
---	---	---

глави 8 цього розділу окремо для кожного учасника балансуючої групи.

Згідно з пунктом 4 глави 8 розділу XIV оператор газотранспортної системи при розрахунку плати за нейтральність балансування за газовий місяць М урахує, зокрема будь-які витрати та доходи, пов'язані з платою за добовий небаланс за газовий місяць М, а також будь-які витрати та доходи, пов'язані із вчиненням балансуючих дій відповідно до цього розділу, а саме витрати, пов'язані з операціями купівлі-продажу короткострокових стандартизованих продуктів для цілей балансуючих дій, а також витрати, пов'язані з виконанням договору про надання послуг балансування за газовий місяць М.

Тому, з метою приведення діяльності оператора ГТС у відповідність до вимог законодавства, положення проєкту мають бути доповнені положеннями про оприлюднення оператором ГТС розрахунку, який має містити витрати та доходи, які пов'язані з купівлею - продажем природного газу для врегулювання добового небалансу кожної газової доби та короткострокових стандартизованих продуктів для цілей балансуючих дій кожної газової доби.

Необхідність внесення таких пропозицій обумовлено нормами статті 29 Регламенту Комісії (ЄС) № 312/2014 від 26 березня 2014 року про Мережевий кодекс балансування газу в газотранспортних системах, транспонованого всупереч приписів закону постановою НКРЕКП від 29.11.2019 року № 2586.

Так, наведена стаття Регламенту передбачає, що оператор ГТС не повинен отримувати фінансову вигоду або зазнавати фінансових втрат внаслідок стягнення та здійснення плати за добовий небаланс, плати за небаланс протягом доби, плати за вчинення балансуючих дій та інших видів плати, пов'язаних зі своєю діяльністю з балансування, якою вважаються всі дії, вжиті оператором газотранспортної системи для виконання своїх обов'язків за цим Регламентом.

Оператор газотранспортної системи перекладає на замовників послуг транспортування:

(а) будь-які витрати та доходи, що виникли внаслідок плати за добовий небаланс та плати за небаланс протягом доби;

обов'язок Оператора ГТС розміщувати інформацію, зазначену в пропозиціях, за газовий місяць, відповідають вимогам Регламенту.

	<p>(b) будь-які витрати та доходи від вчинення балансуєчих дій відповідно до статті 9, якщо тільки Національний регулятор не вирішив, що ці витрати та доходи понесені неефективно відповідно до чинного законодавства. Такий висновок має базуватися на оцінці, яка:</p> <p>(i) демонструє, у якій мірі оператор газотранспортної системи міг обґрунтовано зменшити витрати, понесені під час вчинення балансуєчих дій;</p> <p>(ii) враховує інформацію, кількість часу та засобів, доступних оператору газотранспортної системи на момент прийняття рішення про вчинення балансуєчих дій;</p> <p>(c) будь-які інші витрати та доходи, пов'язані із діяльністю з балансування оператора газотранспортної системи, якщо тільки національний регулятор не вирішить, що ці витрати та доходи були понесені неефективно відповідно до чинного законодавства.</p> <p>Зі змісту статті 29 Регламенту випливає, що в розрахунок плати за нейтральність враховуються добові витрати та доходи оператора ГТС, а не тільки протягом газового місяця.</p>	
	<p>Асоціація газовидобувних компаній України</p> <p>9. Для газових років 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 починаючи з 01 березня 2020 року плата за нейтральність балансування застосовується відповідно до цього пункту.</p> <p>Оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію розрахунку та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг транспортування через інформаційну платформу повідомляє про розмір грошових коштів, який мав би стягуватися із замовників послуг транспортування природного газу (якщо ставка нейтральної плати більше нуля) або мав би виплачуватися йому (якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць М, з урахуванням положень визначених пунктом 4 цієї глави.</p> <p>За газові роки 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 плата за нейтральність балансування не стягується та не виплачується.</p>	<p>Відхилено.</p> <p>Вимоги до визначення плати за нейтральність балансування не обмежуються пунктом 4 глави 8.</p>

	<p>Обґрунтування Технічна правка Уточнення щодо механізму розрахунку коштів в раках плати за нейтральність балансування.</p>	
	<p>Громадська спілка «Асоціація постачальників енергоресурсів» Не підтримуємо. Обґрунтування Попередній досвід продовження дії першого етапу впровадження плати за нейтральність балансування на періоди 2020/2021, 2021/2022 газових років та перенесення початку другого та третього етапів на ще один газовий рік не призвели до позитивних зрушень щодо врегулювання проблемних питань, пов'язаних із запровадженням плати за нейтральність балансування на ринку природного газу, відповідно в Асоціації є цілком обґрунтовані підстави вважати, що прийняття запропонованого проектом постанови відтермінування не призведе до позитивних зрушень.</p> <p>При цьому, пропонуємо абзац 2 пункту 9 доповнити виділеними словами та викласти в редакції: «Оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію даних, що відповідають формі, наведеній у додатку 10 до цього Кодексу: розрахунки та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг транспортування через інформаційну платформу повідомляє про розмір грошових коштів, який мав би стягуватися із замовників послуг транспортування природного газу (якщо ставка нейтральної плати більше нуля) або мав би виплачуватися йому (якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць М.»</p>	<p>Відхилено. Проектом пропонується відтермінувати другий етап впровадження плати за нейтральність балансування у зв'язку з воєнним станом та його впливом на розвиток та функціонування оптового ринку природного газу. Разом з цим відповідно до пункту 5 глави 8 розділу XIV Кодексу ГТС, оператор газотранспортної системи публікує на своєму вебсайті інформацію про витрати та доходи, визначені пунктом 4 цієї глави. Відповідно до вимог Кодексу ГТС Оператор ГТС виставляє плату за добовий небаланс, яка розраховується як різниця між вартістю позитивних та негативних небалансів за кожен добу газового місяця. Таким чином, зазначення місячного обсягу небалансу, на підставі якого було здійснено розрахунок вартості добового небалансу за підсумками місяця є некоректним.</p>

Інформація про витрати та доходи Оператора ГТС на ліквідацію некорекційних ставів та розмір плати за нейтральність балансування на відповідний газовий місяць М												
Категорія витрат	Сфера транспортування газу, тип майдану	Сфера балансування газу, тип майдану	Ділянка газу, тип	Вид газу, тип	Витрати, пов'язані з ліквідацією некорекційних ставів на газопроводі та газопровідній мережі М		Витрати, пов'язані з ліквідацією некорекційних ставів на газопроводі та газопровідній мережі М		Витрати, пов'язані з ліквідацією некорекційних ставів на газопроводі та газопровідній мережі М		Витрати, пов'язані з ліквідацією некорекційних ставів на газопроводі та газопровідній мережі М	
					Витрати, пов'язані з ліквідацією некорекційних ставів на газопроводі та газопровідній мережі М	Витрати, пов'язані з ліквідацією некорекційних ставів на газопроводі та газопровідній мережі М	Витрати, пов'язані з ліквідацією некорекційних ставів на газопроводі та газопровідній мережі М	Витрати, пов'язані з ліквідацією некорекційних ставів на газопроводі та газопровідній мережі М	Витрати, пов'язані з ліквідацією некорекційних ставів на газопроводі та газопровідній мережі М	Витрати, пов'язані з ліквідацією некорекційних ставів на газопроводі та газопровідній мережі М	Витрати, пов'язані з ліквідацією некорекційних ставів на газопроводі та газопровідній мережі М	Витрати, пов'язані з ліквідацією некорекційних ставів на газопроводі та газопровідній мережі М

Обґрунтування

Попередній досвід продовження дії першого етапу впровадження плати за нейтральність балансування на періоди 2020/2021, 2021/2022 газових років та перенесення початку другого та третього етапів на ще один газовий рік не призвели до позитивних зрушень щодо врегулювання проблемних питань, пов'язаних із запровадженням плати за нейтральність балансування на ринку природного газу, відповідно в Асоціації є цілком обґрунтовані підстави вважати, що прийняття запропонованого проектом постанови відтермінування не призведе до позитивних зрушень.

Запропоновані доповнення в частині відповідності розрахунків, що публікуються Оператором ГТС даним, оприлюдненим за формою таблиці 10, що додається до пункту 5 глави 6 розділу XIV Кодексу ГТС, дозволить оператору ГТС дотримуватися основних принципів балансування, передбачених статтею 35 Закону України «Про ринок природного газу» та належно враховувати вимоги пункту 4 глави 8 розділу XIV Кодексу ГТС.

Одночасно, у замовників послуг транспортування буде можливість пересвідчитися щодо належності виконання Оператором ГТС умов пунктів 2.1, 2.2, абз. 2, 10 п. 3.1, абз. 3 п. 7.1, п. 9.1-9.4 Договору транспортування природного газу та дотримання умов п. 3 Розділу XIII, п.3 глави 1, п. 1-3 глави 5, глави 6 розділу XIV Кодексу ГТС під час врегулювання щодобових небалансів за газовий місяць.

10. Для газового року **2023/2024** плата за нейтральність балансування застосовується відповідно до цього пункту.

Бакулін О. Ю.

10. Для газового року **2023/2024** плата за нейтральність балансування застосовується відповідно до цього пункту.

Оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію розрахунку **який має містити витрати та доходи, які пов'язані з купівлею -**

Відхилено.

Відповідно до вимог частини першої статті 29 Регламенту Комісії (ЄС) № 312/2014 від 26.03.2014, яким запроваджується мережевий кодекс балансування

Оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію розрахунку та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг транспортування через інформаційну платформу повідомляє про розмір грошових коштів, який мав би стягуватися з замовників послуг транспортування природного газу (якщо ставка нейтральної плати більше нуля) або мав би виплачуватися йому (якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць М.

За газовий рік **2023/2024** плата за нейтральність балансування стягується та виплачується в загальному обсязі за всі місяці газового року один раз на рік у строк до 01 січня **2025** року. При цьому плата за нейтральність балансування виплачується в межах розміру грошових коштів, що залишилися після зарахування фактично отриманих коштів від замовників послуг транспортування в якості плати за добовий небаланс за відповідні місяці газового року та здійснення оплат оператором газотранспортної системи в якості погашення витрат, визначених пунктом 4 цієї глави, станом на 31 грудня **2024** року. Така виплата здійснюється пропорційно до розміру нарахованої замовнику послуг транспортування плати за нейтральність балансування.

продажом природного газу для врегулювання добового небалансу кожної газової доби, та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг транспортування через інформаційну платформу повідомляє про розмір грошових коштів, який мав би стягуватися з замовників послуг транспортування природного газу (якщо ставка нейтральної плати більше нуля) або мав би виплачуватися йому (якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць М.

За газовий рік **2023/2024** плата за нейтральність балансування стягується та виплачується в загальному обсязі за всі місяці газового року один раз на рік у строк до 01 січня **2025** року. При цьому плата за нейтральність балансування виплачується в межах розміру грошових коштів, що залишилися після зарахування фактично отриманих коштів від замовників послуг транспортування в якості плати за добовий небаланс за відповідні місяці газового року та здійснення оплат оператором газотранспортної системи в якості погашення витрат, визначених пунктом 4 цієї глави, станом на 31 грудня **2024** року. Така виплата здійснюється пропорційно до розміру нарахованої замовнику послуг транспортування плати за нейтральність балансування.

Грошові кошти, що залишаються після зарахування отриманих коштів оператором газотранспортної системи від замовників послуг транспортування в якості погашення заборгованості з плати за добовий небаланс за газовий місяць М та/або стягнуті з замовників послуг транспортування після настання строку на здійснення плати за добовий небаланс в якості погашення витрат, визначених пунктом 4 цієї глави, відповідного звітного місяця газового року **2023/2024**, виплачуються на рахунок замовників послуг транспортування в перший робочий день місяця, наступного за місяцем надходження таких коштів на рахунок оператора газотранспортної системи, пропорційно до розміру нарахованої замовнику послуг транспортування плати за нейтральність балансування.

Обґрунтування

Пунктом 5 глави 1 розділу I Кодексу газотранспортної системи (далі - Кодекс ГТС), затвердженого постановою НКРЕКП від 30

газу в транспортних мережах (далі – Регламент), оператор газотранспортної системи не повинен отримувати фінансову вигоду або зазнавати фінансових втрат внаслідок стягнення та здійснення плати за добовий небаланс, плати за небаланс протягом доби, плати за вчинення балансуєчих дій та інших видів плати, пов'язаних зі своєю діяльністю з балансування, якою вважаються всі дії, вжиті оператором газотранспортної системи для виконання своїх обов'язків за цим Регламентом.

Згідно з частиною четвертою статті 29 Регламенту оператори газотранспортної системи оприлюднюють інформацію про сумарний обсяг плати, визначеної у пункті 1, та сумарний обсяг плати за нейтральність балансування принаймні так само регулярно, як виставляються рахунки з відповідною платою замовникам послуг транспортування, але не рідше одного разу на місяць.

Таким чином, положення Кодексу ГТС, якими передбачено обов'язок Оператора ГТС розміщувати інформацію, зазначену в пропозиціях, за газовий місяць, відповідають вимогам Регламенту.

Грошові кошти, що залишаються після зарахування отриманих коштів оператором газотранспортної системи від замовників послуг транспортування в якості погашення заборгованості з плати за добовий небаланс за газовий місяць М та/або стягнуті з замовників послуг транспортування після настання строку на здійснення плати за добовий небаланс в якості погашення витрат, визначених пунктом 4 цієї глави, відповідного звітнього місяця газового року **2023/2024**, виплачуються на рахунок замовників послуг транспортування в перший робочий день місяця, наступного за місяцем надходження таких коштів на рахунок оператора газотранспортної системи, пропорційно до розміру нарахованої замовнику послуг транспортування плати за нейтральність балансування.

вересня 2015 року № 2493, плата за нейтральність балансування - плата, яка дорівнює різниці між коштами, які були отримані оператором газотранспортної системи або підлягають виплаті оператору газотранспортної системи, та коштами, які були сплачені оператором газотранспортної системи або підлягають виплаті оператором газотранспортної системи у зв'язку з діями, пов'язаними з балансуванням газотранспортної системи, що має бути стягнута оператором газотранспортної системи із замовника послуг транспортування або виплачена оператором газотранспортної системи замовнику послуг транспортування;

Відповідно до пункту 16 глави 7 Розділ XIV Кодексу ГТС розрахунок плати за нейтральність балансування здійснюється оператором газотранспортної системи відповідно до положень глави 8 цього розділу окремо для кожного учасника балансуючої групи.

Згідно з пунктом 4 глави 8 розділу XIV оператор газотранспортної системи при розрахунку плати за нейтральність балансування за газовий місяць М ураховує, зокрема будь-які витрати та доходи, пов'язані з платою за добовий небаланс за газовий місяць М, а також будь-які витрати та доходи, пов'язані із вчиненням балансуючих дій відповідно до цього розділу, а саме витрати, пов'язані з операціями купівлі-продажу короткострокових стандартизованих продуктів для цілей балансуючих дій, а також витрати, пов'язані з виконанням договору про надання послуг балансування за газовий місяць М.

Тому, з метою приведення діяльності оператора ГТС у відповідність до вимог законодавства, положення проєкту мають бути доповнені положеннями про оприлюднення оператором ГТС розрахунку, який має містити витрати та доходи, які пов'язані з купівлею - продажем природного газу для врегулювання добового небалансу кожної газової доби та короткострокових стандартизованих продуктів для цілей балансуючих дій кожної газової доби.

Необхідність внесення таких пропозицій обумовлено нормами статті 29 Регламенту Комісії (ЄС) № 312/2014 від 26 березня 2014 року про Мережевий кодекс балансування газу в газотранспортних

системах, транспонованого всупереч приписів закону постановою НКРЕКП від 29.11.2019 року № 2586.

Так, наведена стаття Регламенту передбачає, що оператор ГТС не повинен отримувати фінансову вигоду або зазнавати фінансових втрат внаслідок стягнення та здійснення плати за добовий небаланс, плати за небаланс протягом доби, плати за вчинення балансуєчих дій та інших видів плати, пов'язаних зі своєю діяльністю з балансування, якою вважаються всі дії, вжиті оператором газотранспортної системи для виконання своїх обов'язків за цим Регламентом.

Оператор газотранспортної системи перекладає на замовників послуг транспортування:

(а) будь-які витрати та доходи, що виникли внаслідок плати за добовий небаланс та плати за небаланс протягом доби;

(б) будь-які витрати та доходи від вчинення балансуєчих дій відповідно до статті 9, якщо тільки Національний регулятор не вирішив, що ці витрати та доходи понесені неефективно відповідно до чинного законодавства. Такий висновок має базуватися на оцінці, яка:

(і) демонструє, у якій мірі оператор газотранспортної системи міг обґрунтовано зменшити витрати, понесені під час вчинення балансуєчих дій;

(іі) враховує інформацію, кількість часу та засобів, доступних оператору газотранспортної системи на момент прийняття рішення про вчинення балансуєчих дій;

(с) будь-які інші витрати та доходи, пов'язані із діяльністю з балансування оператора газотранспортної системи, якщо тільки національний регулятор не вирішить, що ці витрати та доходи були понесені неефективно відповідно до чинного законодавства.

Зі змісту статті 29 Регламенту випливає, що в розрахунок плати за нейтральність враховуються **добові** витрати та доходи оператора ГТС, а не тільки протягом газового місяця.

Асоціація газовидобувних компаній України

10. Для газового року 2023/2024 плата за нейтральність балансування застосовується відповідно до цього пункту.

Оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію розрахунку та

Відхилено.

Вимоги до визначення плати за нейтральність балансування не обмежуються пунктом 4 глави 8.

цілком обґрунтовані підстави вважати, що прийняття запропонованого проекту постанови відтермінування не призведе до позитивних зрушень.

При цьому, пропонуємо доповнити пункт 10 новим абзацом 2 такого змісту:

Оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію даних, що відповідають формі, наведеній у додатку 10 до цього Кодексу: розрахунки та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць M на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг транспортування через інформаційну платформу повідомляє про розмір грошових коштів, який мав би стягуватися із замовників послуг транспортування природного газу (якщо ставка нейтральної плати більше нуля) або мав би виплачуватися йому (якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць M.

Операція газотранспортної системи публікує на своєму вебсайті інформацію про витрати та доходи, визначені пунктом 4 цієї глави.

Відповідно до вимог Кодексу ГТС Оператор ГТС виставляє плату за добовий небаланс, яка розраховується як різниця між вартістю позитивних та негативних небалансів за кожну добу газового місяця. Таким чином, зазначення місячного обсягу небалансу, на підставі якого було здійснено розрахунок вартості добового небалансу за підсумками місяця є некоректним.

№ п/п	Назва показника	Одиниця виміру	Значення показника
1	Вартість газу, що надійшов до системи	куб. метри	...
2	Вартість газу, що відійшов від системи	куб. метри	...
3	Вартість газу, що використаний на потреби системи	куб. метри	...
4	Вартість газу, що використаний на потреби населення	куб. метри	...
5	Вартість газу, що використаний на потреби підприємств	куб. метри	...
6	Вартість газу, що використаний на потреби інших підприємств	куб. метри	...
7	Вартість газу, що використаний на потреби інших підприємств	куб. метри	...
8	Вартість газу, що використаний на потреби інших підприємств	куб. метри	...
9	Вартість газу, що використаний на потреби інших підприємств	куб. метри	...
10	Вартість газу, що використаний на потреби інших підприємств	куб. метри	...
11	Вартість газу, що використаний на потреби інших підприємств	куб. метри	...
12	Вартість газу, що використаний на потреби інших підприємств	куб. метри	...
13	Вартість газу, що використаний на потреби інших підприємств	куб. метри	...
14	Вартість газу, що використаний на потреби інших підприємств	куб. метри	...
15	Вартість газу, що використаний на потреби інших підприємств	куб. метри	...
16	Вартість газу, що використаний на потреби інших підприємств	куб. метри	...
17	Вартість газу, що використаний на потреби інших підприємств	куб. метри	...
18	Вартість газу, що використаний на потреби інших підприємств	куб. метри	...
19	Вартість газу, що використаний на потреби інших підприємств	куб. метри	...
20	Вартість газу, що використаний на потреби інших підприємств	куб. метри	...

Обґрунтування

Вбачається, що зобов'язання Оператора ГТС публікувати інформацію, передбачену пунктами 5, 9, 10 цієї глави має передбачатися в пункті 11, який поширюється на наступні газові роки.

Обґрунтування аналогічне тим, що наведені вище до пунктів 5, 9 та 10 глави 8 розділу XIV Кодексу ГТС

Бакун О. Ю.

11. Для газового року 2024/2025 та наступних газових років плата за нейтральність балансування застосовується відповідно до цього пункту.

Відхилено.

Відповідно до вимог частини першої статті 29 Регламенту Комісії (ЄС) № 312/2014 від 26.03.2014, яким запроваджується мережвий кодекс балансування

газу в транспортних мережах (далі – Регламент), оператор системи не повинен отримувати фінансову вигоду або зазнавати фінансових втрат внаслідок ступіння та здійснення плати за добовий небаланс, плати за небаланс протягом доби, плати за вчинення балансуючих дій та інших видів плати, пов'язаних зі своєю діяльністю з балансування, якою вважаються всі дії, які оператором газотранспортної системи для виконання своїх обов'язків за цим Регламентом.

Згідно з частиною четвертою статті 29 Регламенту оператори газотранспортної системи оприлюднюють інформацію про сумарний обсяг плати, визначеної у пункті 1, та сумарний обсяг плати за нейтральність балансування за найменшій часом регуляризації, як виставляються рахунки з відповідною платою замовникам послуг транспортування, але не рідше одного разу на місяць.

Таким чином, положення Кодексу ГТС, якими передбачено обов'язок Оператора ГТС розмішувати інформацію, зазначену в пропозиціях, за газовий місяць, відповідляють вимогам Регламенту.

У випадку якщо ставка плати за нейтральність більше нуля, оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію розрахунку, який має містити виплати та доходи, які пов'язані з купівлею - продажем природного газу для регулювання добового небалансу кожної газової доби, та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті, та надає замовникам послуг транспортування природного газу рахунок на оплату плати за нейтральність балансування, у якому надається розрахунок такої плати. Замовник послуг транспортування природного газу зобов'язаний до 25 числа місяця, наступного за звітним, здійснити оплату за нейтральність балансування.

Об'єднання

Пунктом 5 глави 1 розділу I Кодексу газотранспортної системи (далі - Кодекс ГТС), затвердженого постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 року № 2493, плата за нейтральність балансування - плата, яка дорівнює різниці між коштами, які були отримані оператором газотранспортної системи або підлягають виплаті оператору газотранспортної системи, та коштами, які були сплачені оператором газотранспортної системи або підлягають виплаті оператором газотранспортної системи у зв'язку з діями, пов'язаними з балансуванням газотранспортної системи, що має бути стягнута оператором газотранспортної системи із замовника послуг транспортування або виплачена оператором газотранспортної системи замовнику послуг транспортування; Відповідно до пункту 16 глави 7 Розділу XIV Кодексу ГТС розрахунок плати за нейтральність балансування здійснюється оператором газотранспортної системи відповідно до положень глав 8 цього розділу окремо для кожного учасника балансуючої групи.

Згідно з пунктом 4 глави 8 розділу XIV оператор газотранспортної системи при розрахунку плати за нейтральність балансування за газовий місяць М ураховує, зокрема будь-які витрати та доходи, пов'язані з платою за добовий небаланс за газовий місяць М, а також будь-які витрати та доходи, пов'язані із вчиненням балансуючих дій відповідно до цього розділу, а саме витрати, пов'язані з операціями купівлі-продажу короткострокових

стандартизованих продуктів для цілей балансування дій, а також витрати, пов'язані з виконанням договору про надання послуг балансування за газовий місяць M.

Тому, з метою приведення діяльності оператора ГТС у відповідність до вимог законодавства, положення проекту мають бути доповнені положеннями про оприлюднення оператором ГТС розрахунку, який має містити витрати та доходи, які пов'язані з купівлею - продажем природного газу для врегулювання добового небалансу кожної газової доби та короткострокових стандартизованих продуктів для цілей балансування дій кожної газової доби.

Необхідність внесення таких пропозицій обумовлено нормами статті 29 Регламенту Комісії (ЄС) № 312/2014 від 26 березня 2014 року про Мережвий кодекс балансування газу в газотранспортних системах, трансконованого всупереч приписів закону постановою НКРЕКП від 29.11.2019 року № 2586.

Так, наведена стаття Регламенту передбачає, що оператор ГТС не повинен отримувати фінансову вигоду або зазнавати фінансових втрат внаслідок стягнення та здійснення плати за добовий небаланс, плати за небаланс протягом доби, плати за вчинення балансуєючих дій та інших видів плати, пов'язаних зі своєю діяльністю з балансування, якою вважаються всі дії, вжиті оператором газотранспортної системи для виконання своїх обов'язків за цим Регламентом.

Оператор газотранспортної системи перекладає на замовників послуг транспортування:

(a) будь-які витрати та доходи, що виникли внаслідок плати за добовий небаланс та плати за небаланс протягом доби;

(b) будь-які витрати та доходи від вчинення балансуєючих дій відповідно до статті 9, якщо тільки Національний регулятор не вирішив, що ці витрати та доходи понесені неефективно відповідно до чинного законодавства. Такий висновок має базуватися на оцінці, яка:

(i) демонструє, у якій мірі оператор газотранспортної системи міг об'єднати витрати, понесені під час вчинення балансуєючих дій;

Директор Департаменту із
регулювання відносин у нафтогазовій сфері

Т. Рябуха

	<p>(ii) враховує інформацію, кількість часу та засобів, доступних оператору газотранспортної системи на момент прийняття рішення про вчинення багатурансуючих дій;</p> <p>(c) будь-які інші витрати та доходи, пов'язані із діяльністю з багатурансування оператора газотранспортної системи, якщо тільки національний регулятор не вирішить, що ці витрати та доходи були понесені неефективно відповідно до чинного законодавства.</p> <p>Зі змісту статті 29 Регламенту випливає, що в розрахунок плати за нейтральність враховуються лише витрати та доходи оператора ІТС, а не тільки протягом газового місяця.</p>	
--	---	--